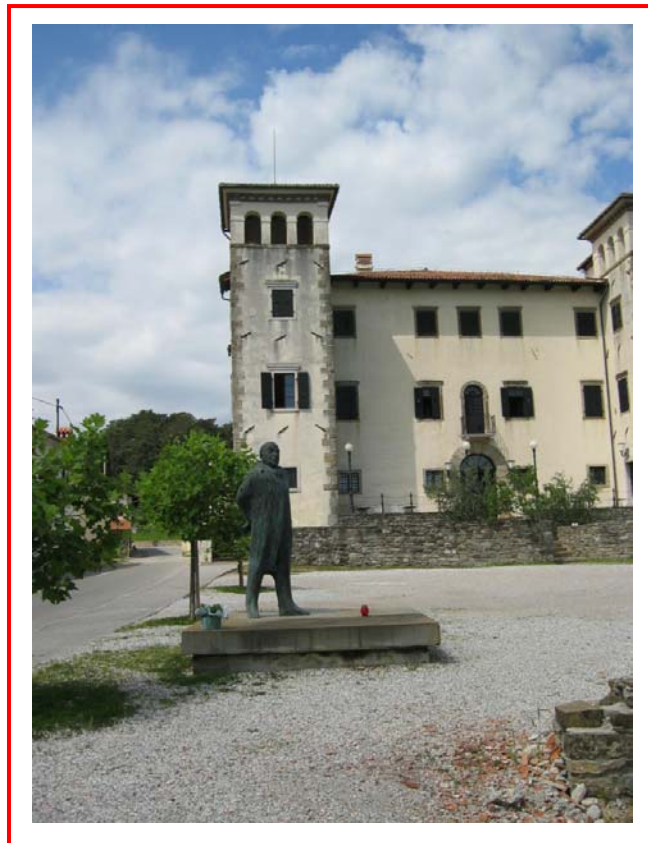

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Območna enota Nova Gorica

**STROKOVNE ZASNOVE
VARSTVA KULTURNE DEDIŠČINE
za območje občine Brda**

Nova Gorica, februar 2008

Delpinova 16, SI-5000 Nova Gorica
telefon: +386 (0)5 302 86 88, telefaks: +386 (0)5 302 86 90
e-pošta: marvy.lah@zvks.si
<http://www.zvks-slo.si>

Registracija: 1/32177/07, Matična številka: 1423215-006
Standardna klasifikacija dejavnosti/šifra podrazreda: 92.522
Davčna številka: 45991413
Transakcijski račun: 01284-6090509661

OBMOČNA ENOTA NOVA GORICA

Konservatorji, restavratorji

ŠT.	ime in priimek	izobrazba	strokovni naziv
1	Belingar Eda	univ.dipl.etnolog	Konservatorska svetovalka
2	Bratina Patricija	univ.dipl.arheolog	Konservatorska svetovalka
3	Cencič Miran	mag.umetnosti	Restavrator specialist
4	Červ Robert	univ.dipl.um.zgodovinar	Višji konservator
5	Drole Ernesta	univ.dipl.zgodovinar	Višji konservator
6	Fabec Tomaž	univ.dipl.arheolog	Konservator arheolog
7	Humar Darij		Konser.strokovni sodelavec
8	Jazbec Andrej	mag.umetnosti	Restavrator specialist
9	Klemenčič Bojan	univ.dipl.um.zgodovinar	Konservatorski svetovalec
10	Lah Marvy	univ.dipl.kr.arh.	Konservatorska svetovalka
11	Mozetič Mitja	univ.dipl.arh.	Višji konservator
12	Svetina Jasna	univ.dipl.um.zgodovinar	Višja konservatorka
13	Ščukovt Andrejka	univ.dipl.etnolog	Konservatorska svetovalka
14	Zbačnik Branko	univ.dipl.arh.	Samostojni konservator

Strokovni sodelavci

15	Kjabaj Mira		Višja kons.sodelavka I
16	Kunst Majda		Strokovna kons.tehnica dokumentalistka
17	Leskovec Ljubica		Računovodja
18	Maraž Tanja		Tajnica
19	Naglost Anton		Samostojni konservatorski restavratorski tehnik
20	Remec Danilo		Samostojni konservatorski tehnik
21	Tutta Lilijana		Samostojni konservatorski tehnik
22	Vidmar Romana		Konservatorska strok.sodelavka

Vodja območne enote

23	Červ Robert	univ.dipl.um.zgodovinar	Višji konservator
----	-------------	-------------------------	-------------------

Vsebina

1 UVOD	4
2 PRAVNE OSNOVE	5
2.1 ZAKONSKI IN PODZAKONSKI AKTI.....	5
2.2 DRUGE PRAVNO-FORMALNE PODLAGE:	5
3 SPLOŠNA IZHODIŠČA	6
4 SPLOŠNI VARSTVENI REŽIMI	7
4.1 REŽIM ZA VAROVANJE ARHEOLOŠKE DEDIŠČINE	7
4.2 REŽIM ZA VAROVANJE STAVBNE DEDIŠČINE	8
4.3 REŽIM ZA VAROVANJE MEMORIALNE DEDIŠČINE	9
4.4 REŽIM ZA VAROVANJE NASELBINSKE DEDIŠČINE	9
4.5 REŽIM ZA VAROVANJE VRTNOARHITEKTURNE DEDIŠČINE.....	9
4.6 REŽIM ZA VAROVANJE DEDIŠČINSKE KULTURNE KRAJINE.....	10
4.7 REŽIM ZA VAROVANJE ZGODOVINSKE KRAJINE	10
4.8 REŽIM ZA POSEBNE TIPE DEDIŠČINE.....	10
4.9 VPLIVNO OBMOČJE	11
5 SEZNAM ENOT NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE	12

1 UVOD

Na podlagi Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur.l. RS št. 7/99, v nadaljevanju - ZVKD) mora pripravljavec pri sprejemanju aktov s področja urejanja prostora kot obvezno sestavino za presojo vplivov na nepremično dediščino, ki jih je v uresničevanju teh načrtov mogoče pričakovati, upoštevati strokovne zasnove za varstvo dediščine (v nadaljevanju – strokovne zasnove). Strokovne zasnove izdela Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica (v nadaljevanju ZVKDS, OE Nova Gorica), kot pristojna strokovna javna služba

Za območje občine Brda so bile za potrebe priprav prostorskih aktov pripravljene naslednje strokovne zasnove:

1. Strokovne podlage za varstvo kulturne dediščine za spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Brda, april 2002/PP/

2. Spremembe in dopolnitve strokovnih zasnov varstva kulturne dediščine za občino Brda, maj 2007

Na podlagi zakona o urejanju prostora (Ur. l. RS št. 110/02, 8/03 – popravek) ter Zakona o prostorskem načrtovanju (Ur.l. RS 33/07) niso bile izdane nobene smernice za potrebe priprave prostorskih aktov.

Strokovne zasnove vključujejo enote dediščine, ki so v času njihove priprave evidentirane kot kulturna dediščina. Ker pa se podatki o evidentirani kulturni dediščini spreminjajo (novi vpisi v register nepremične kulturne dediščine, spremembe vpisov, izbrisi,...), se morajo spreminjati (dopolnjevati, ažurirati) tudi strokovne zasnove. To je pomembno tudi zato, ker kulturnovarstveni akti ne smejo biti v nasprotju s strokovno zasnovano varstvom kulturne dediščine (41. člen ZVKD)

Ker je bilo za območje občine Brda izdelanih več strokovnih zasnov, datiranih v različnih časovnih obdobjih, katerih vsebina je bila občinam posredovana s smernicami za različne prostorske akte, je ZVKDS – OE Nova Gorica z namenom boljšega pregleda in jasnosti, izdelal pričujoči čistopis strokovnih zasnov (na podlagi ZVKD 40. – 43. člen) za območje občine Brda.

2 PRAVNE OSNOVE

2.1 Zakonski in podzakonski akti

- Ustava Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 33/91)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – uradno prečiščeno besedilo (ZUJIK-UPB1, Ur.l. RS, št. 77/07)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD, Ur.l. RS, št. 7/99)
- Zakon o lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lastnini (ZLKSDL, Ur.l. RS, št. 89/99, 107/99)
- Zakon o urejanju prostora (Ur.l. RS, št. 110/02, št. 8/03 – popravek, 58/03-ZZK-1) s podzakonskimi akti
- Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur.l. RS št. 33/07) s podzakonskimi akti
- Zakon o graditvi objektov - uradno prečiščeno besedilo (ZGO-1-UPB1, Ur.l. RS, št. 102/04) s podzakonskimi akti
- Pravilnik o registru nepremične kulturne dediščine (Ur.l. RS, št. 25/02)
- Sklep o kulturnih spomenikih in naravnih znamenitostih, ki so postali last Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 46/97)

Sprejete in ratificirane mednarodne pogodbe

- Zakon o ratifikaciji Evropske kulturne konvencije št. 18 (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Protokol k Haaški konvenciji (Uradni list FLRJ - Mednarodne pogodbe, št. 4/56)
- Uredba o ratifikaciji Konvencije o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije št. 121 o varstvu evropskega arhitektonskega bogastva (Ur.l. RS, št. 7/93) – t.im. Granadska konvencija
- Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o varstvu arheološke dediščine (spremenjene) (MEKVAD, Ur.l. RS - Mednarodne pogodbe, št. 7-21/99, 24/99) - t.im. Malteška konvencija
- Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o krajini (MEKK. Ur.l. RS, št. 19/03) – t.im. Krajinska konvencija

2.2 Druge pravno-formalne podlage:

Državni prostorski akti:

- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS, Ur.l. RS, št. 76/04)
- Uredba o prostorskem redu Slovenije (PRS, Ur.l. RS, št. 122/04)

Državni razglasitveni akti:

Odlok o razglasitvi Vile Vipolže za kulturni spomenik državnega pomena, Ur.l. RS, št. 81/99-3867, 55/2002-2687,

Občinski razglasitveni akti:

Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinski spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Nova Gorica, Uradno glasilo (Gorica), št. 8/85-275,

Odlok o razglasitvi kulturnega spomenika lokalnega pomena na območju občine Brda (Stražarski stolp EŠD 16176 na Plešivem), Uradno glasilo (Gorica), št. 2/2005-26

3 SPLOŠNA IZHODIŠČA

Celostno ohranjanje dediščine

Predstavlja smiselno porazdelitev nalog ohranjanja dediščine med različne državne organe in na lokalne skupnosti ter njihovo medsebojno sodelovanje. Državljeni, lastniki dediščine in drugi zainteresirani (društva, združenja, nevladne organizacije) so pomemben in enakopraven soudeleženec pri sprejemanju odločitev na vseh ravneh odločanja. Celostno varstvo dediščine se načrtuje in uresničuje tudi z instrumenti urejanja prostora. Nosilci različnih dejavnosti in rab, ki se pojavljajo v prostoru, se morajo seznaniti z omejitvami in prednostmi varstva dediščine že na nivoju strateških prostorskih aktov in upoštevati varstvena načela, ki zagotavljajo ohranitev kulturne funkcije dediščine v prostoru.

Načela, ki izhajajo iz zagotavljanja celostnega varstva dediščine, so:

- varstvo dediščine je treba vključiti med cilje prostorskega planiranja, od priprave razvojnih načrtov do izdajanja dovoljenj za posege;
- varstvo zahteva sodelovanje na vseh ravneh (med urbanisti, investitorji in konservatorji) ter vključevanje in obveščanje javnosti;
- varstvo dediščine ne vključuje le posameznih spomenikov, pač pa celotno človekovo okolje;
- varstvo vključuje ne samo najpomembnejše spomenike, ampak tudi tiste skromnejše stavbe, ki same po sebi nimajo lastnosti spomenika, a imajo izreden pomen v kontekstu celote naselja in kvalitetno oblikujejo njihov značaj;
- zagotoviti varstvo in prenovo objektov kulturne dediščine v prostoru na tak način, da ji zagotovimo ustrezno rabo v skladu s sodobnimi potrebami in načinom življenja.

Trajnostna raba

Ustrezen prostorski razvoj s svojimi prostorskimi rešitvami mora omogočati trajnostno rabo dediščine na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča degradacije dediščine ali celo izgube dediščinskih (spomeniških) lastnosti, ki se morajo ohranjati za sedanje in bodoče generacije. Dediščina je neobnovljiv vir, ki potrebuje za svoj obstoj aktivno (upo)rabo, vendar le do določenih meja.

Dediščina kot dejavnik vzdržnega prostorskega razvoja

Vzdržen prostorski razvoj vključuje štiri vidike ali dimenzije vzdržnosti: ekonomsko, socialno, okoljsko in kulturno. Ohranjena dediščina in njena integracija v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja občine na vseh področjih (gospodarstvo, kmetijstvo, kultura, okolje, itd.).

Dediščina kot razvojni dejavnik in prostorski potencial

Pri prostorskem načrtovanju je potrebno dediščino obravnavati kot dejavnik kakovosti prostora ter kot vir blaginje in priložnosti za razvoj. Dediščina s svojo raznovrstnostjo in kvaliteto predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial, katerega mora občina izkoristiti za doseg prostorsko uravnoteženega razvoja.

4 SPLOŠNI VARSTVENI REŽIMI

Varstvo in ohranitev kulturne dediščine je eden od osnovnih namenov in ciljev prostorskega načrtovanja. Z možnostmi, ki jih ima na razpolago, lahko preprečuje njeno poškodovanje, propadanje ali uničenje. Zahteve varstva kulturne dediščine se vključujejo v prostorsko načrtovanje tako, da se upoštevajo:

- varstveni režimi iz aktov o razglasitvi kulturnih spomenikov,
- varstveni režimi za vso evidentirano kulturno dediščino in njeno vplivno območje,
- presoje vplivov na kulturno dediščino.

V tem poglavju so splošni varstveni režimi posplošeni na tip dediščine (arheološka, stavbna, memorialna itd.). Iz priloženega pregleda enot nepremične kulture dediščine pa je razvidno, kateri tip varstvenih usmeritev oz. varstveni režim velja za posamezno enoto dediščine. Za posamezne (večje) enote lahko velja tudi več varstvenih režimov (npr. za območje določenega gradu lahko veljajo režimi za stavbno, vrtnoarhitekturno, arheološko dediščino, ipd.), saj je v preglednici tip varstvenega režima opredeljen po principu pretežnosti.

Splošni režim, ki velja za vse tipe dediščine:

- kulturna dediščina se načeloma varuje in ohranja na mestu samem (in situ);
- varuje se tudi ustrezno veliko območje okoli dediščine, z namenom preprečitve neposrednih ali posrednih negativnih vplivov na dediščino;
- na objektih ali območjih dediščine niso dovoljeni tisti posegi ali takšni načini izvajanja dejavnosti, ki bi prizadeli varovane vrednote in njihovo materialno substanco, ki jih nosi;
- možno so tisti posegi in prostorske rešitve, ki prispevajo k trajni ohranitvi dediščine ali zvišanju njene vrednosti.

Za kakršnekoli posege v enote kulturne dediščine - vključno z vzdrževalnimi deli, ki bi lahko povzročili spremembo videza (npr. barve) ali materialne substance dediščine (npr. novi materiali) - je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje (45. – 46. člen ZVKD, Ur. list RS, št. 7/99).

4.1 Režim za varovanje arheološke dediščine

Zlasti se varuje:

- zemljišča in zemeljske plasti z arheološkimi ostanki pred različnimi destruktivnimi posegi in rabami (izkopi, nasipi, intenzivna kmetijska in gozdarska raba, gradnja različnih objektov in infrastrukturnih naprav, iskanje najdb s strani nepooblaščenih ljudi itd.);
- prostorski in vsebinski kontekst arheološkega najdišča.

Arheološka dediščina so zemljišča in zemeljske plasti, ki hranijo sledove človekovega delovanja v zgodovinskih obdobjih, ter predmeti iz teh plasti oziroma obdobj, ne glede na to ali so na kopnem ali pod vodo.

Osnovna izhodišča pri varovanju arheološke dediščine so:

- varovanje najpomembnejših arheoloških najdišč v obliki rezervatov oziroma prostorsko urejenih območij (prezentacija »in situ«);
- ohranitev kulturnega in znanstvenega pomena dediščine pri posegih v prostor z izvedbo predhodnih arheoloških raziskav, pri čemer je treba dati prednost nedestruktivnim metodam (geofizikalni, greoradarski terenski pregledi);
- integralno varstvo s sistematičnim vključevanjem v prostorsko načrtovanje na vseh ravneh.

Novi posegi v prostor se arheološkim najdiščem načeloma izogibajo. V robne dele najdišč in v najdišča znotraj poselitvenih območij se lahko posega le, če ni možno najti drugih rešitev in le na osnovi rezultatov predhodnih arheoloških raziskav. Pri gradnji zahtevnih objektov in objektov gospodarske javne infrastrukture je treba zagotoviti predhodno arheološko vrednotenje na celotnem območju predvidenega posega in ne le na območju do sedaj prepoznane arheološke dediščine.

4.2 Režim za varovanje stavbne dediščine

Zlasti se varuje:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti);
- gradivo (substancia) in konstrukcijska zasnova;
- oblikovanost zunanjsčine (členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, stavbno pohištvo, barvo, detajli itd.);
- funkcionalna zasnova v notranjem in pripadajočem zunanjem prostoru;
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico (pripadajoči odprti prostor z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin, odnos do drugih objektov na parceli in do sosednjih stavb);
- prostorski kontekst, pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih objektih - cerkvah, gradovih, znamenjih itd).

Varuje se tudi širša okolica objekta, ki zagotavlja funkcionalno integriteto varovane stavbne dediščine v širšem prostoru brez motečih prvin.

Stavbno dediščino zaradi boljše preglednosti delimo na:

- profano (gradovi,dvorci,vile, mestne in trške stavbe),
- sakralno (cerkve, kapelice, znamenja),
- sakralno-profano (samostani, župnišča).

V stavbno dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi, raziskovalnimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije objekta v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem ter določili konservatorskega programa za spomenik. Usmeritve smiselno veljajo tudi za določene oblike tehniške dediščine (območja, stavbe, skupine stavb, naprave itd.), ki pričajo o razvoju proizvodjalnih sredstev, tehnologije in tehnične kulture v Sloveniji.

4.3 Režim za varovanje memorialne dediščine

Zlasti se varuje:

- avtentičnost lokacije;
- materialno substanco in fizično pojavnost objekta;
- vsebinski prostorski kontekst območja z okolico in vedute.

Memorialna dediščina prvenstveno obeležuje spomin na pomembnejše dogodke in osebnosti iz naše zgodovine. Kot memorialno dediščino lahko obravnavamo spominska obeležja, spominske plošče, grobove in nagrobnike ter določene prostore in stavbe.

V memorialno dediščino se lahko posega z raziskovalnimi, vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije ter v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem.

4.4 Režim za varovanje naselbinske dediščine

Zlasti se varuje:

- zgodovinski značaj naselja;
- naselbinsko zasnovo (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov);
- odnose med posameznimi stavbami ter odnos med stavbami in odprtim prostorom;
- prostorsko pomembnejše naravne prvine znotraj naselja (drevesa, vodotoki);
- prepoznavna lega v prostoru oz. krajini (glede na reliefne značilnosti, poti itd.);
- naravne in druge meje rasti ter robove naselja;
- podobo naselja v prostoru (gabariti, oblike strešin, kritina);
- odnose med naseljem in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, javna oprema itd.).

Praviloma je za naselbinsko dediščino potrebno programiranje revitalizacije in rehabilitacije v okviru urbanističnih, krajinskih ali programskih zasnov. Ukrepi morajo biti prilagojeni tudi posebnim lastnostim posameznega tipa kulturne dediščine (stavbne, memorialne, arheološke itd.) znotraj naselja. V naselbinsko dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem.

4.5 Režim za varovanje vrtnoarhitekturne dediščine

Zlasti se varuje:

- kompozicijo zasnove (oblika, struktura, velikost, poteze);
- kulturne sestavine (grajeni objekti, parkovna oprema, skulpture);
- naravne sestavine, ki so vključene v kompozicijo (vegetacija, voda, relief itd.);
- funkcionalno zasnovo z navezavo na stavbno dediščino oz. stavbe in površine, ki so pomembne za delovanje celote;
- podobo v širšem prostoru z navezavo na okoliški prostor.

Pri drevoredih se zlasti varuje:

- oblikovno zasnovo drevoreda (dolžino, drevesne vrste, sadilno razdaljo, sistem zasajanja itd.);

- ekološke pogoje, ki so potrebni za razvoj in obstoj drevja;
- rastišče pred gradbenimi deli, ki lahko prizadenejo posamezna drevesa;
- posamezna drevesa pred škodljivimi posegi vanje (obsekavanje, poškodbe itd.).

Vrtnoarhitekturna dediščina potrebuje stalno vzdrževanje, ki ga lahko vrši le primerno usposobljen izvajalec v soglasju s pristojno kulturnovarstveno službo.

4.6 Režim za varovanje dediščinske kulturne krajine

Zlasti se varuje:

- krajinsko zgradbo in prepoznavno prostorsko podobo (naravne in kulturne prvine);
- odprti prostor pred urbanizacijo;
- procese sonaravnega gospodarjenja v kulturni krajini (tradicionalno rabo);
- tipologijo krajinskih prvin in tradicionalnega stavbarstva;
- način navezave na stavbno in naselbinsko dediščino oz. grajeno strukturo.

Kulturna krajina je po Zakonu o varstvu kulturne dediščine spomeniško območje, katerega strukturo, razvoj in funkcijo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnost v prostoru. Varstvo kulturne krajine je lahko uspešno le v sklopu celovitega varstva dediščine skozi sistem prostorskega načrtovanje in v sodelovanju z dejavniki, ki s prostorom gospodarijo – kmetijstvo, gozdarstvo, poselitve, infrastruktura itd.

4.7 Režim za varovanje zgodovinske krajine

Poleg alinej iz režima za varstvo dediščinske kulturne krajine se zlasti varuje:

- avtentična lokacija prizorišč;
- preoblikovanost reliefa zaradi zgodovinskih dogajanj, morebitne grajene strukture, vsa gradiva in konstrukcije;
- zemeljske plasti z morebitnimi ostalinami;
- memoriala plastika, likovna oprema in vsi pomniki.

Zgodovinske krajine so kategorija, pri kateri so pomembne predvsem asociativne vrednosti krajine, ki so posledica dogajanja ali dogodkov iz zgodovine.

4.8 Režim za posebne tipe dediščine

Zlasti se varuje:

- ohranjeno materialno substanco;
- lokacijo in prostorsko pojavnost;
- vsebinski in prostorski kontekst navezave enote na okolico.

Pod tipološko oznako »ostalo« uvrščamo enote dediščine, ki jih z običajnimi osnovnimi tipološkimi oznakami ne moremo natančno opredeliti. To so:

- A vodnjaki, napajališča, jezovi, perišča, vodna zajetja, tehnične naprave itd.;
- B razvaline in ruševine stavbne dediščine;
- C razvaline in ruševine naselij.

4.9 Vplivno območje

Za potrebe prostorskega načrtovanja se poleg objekta dediščine varuje tudi določena okolica varovane dediščine oz. njeno **vplivno območje**, t.j. območje, v katerem se presoja vpliv določenega posega na varovane lastnosti enote dediščine. Vplivno območje je določeno z zgodovinskega, funkcionalnega in vizualnega vidika. V njem pristojna kulturnovarstvena služba postavlja pogoje, pod katerimi je določen poseg možen ter določa način delovanja obstoječim rabam s ciljem ohranitve ali zagotovitve prostorske integritete, pričevalnosti, dominantnosti, možnosti delovanja dediščine. Če tega ni mogoče zagotoviti, lahko služba ugotovi, da določen poseg ali raba v določenem vplivnem območju nista možna. V primeru načrtovanja bistvenih sprememb ali intenziviranja rabe, ki bi utegnile imeti negativne posledice na lastnosti, pomen ali celo samo materialno substanco varovane dediščine ter na kvaliteto njene okolice, se lahko območje vpliva na dediščino obravnava tudi izven zarisanih območij.

Varovanje enot kulturne dediščine v vplivnih območjih smiselno dopolnjujejo tudi varstvene usmeritve za kulturno krajino, ki varujejo krajinsko zgradbo (naravne kot kulturne prvine), procese sonaravnega gospodarjenja v kulturni krajini, tipologijo krajinskih prvin ter način povezave s stavbno in naselbinsko dediščino.

Pomembnejše in prostorsko izpostavljene kulturne spomenike varujemo optimalno v njihovem vplivnem območju, kar predpostavlja poleg fizične ohranitve tudi ohranitev skladne krajinske podobe v najširši okolici oziroma vplivnem območju, ohranitev obstoječih funkcionalnih navezav in gospodarske osnove ter celovitosti. Drugo dediščino varujemo predvsem fizično, prostorsko pomembne in izpostavljene objekte pa tudi v njihovem vplivnem območju.

5 SEZNAM ENOT NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

Legenda

EŠD		EŠD (za vpisane enote) ali oznaka predloga (za enote v postopku vpisa)
ime		Ime enote iz registra.
tip		Tip enote dediščine (po tipologiji RKD).
	0	neznano
	1	arheološka dediščina
	2	profana stavbna dediščina
	3	sakralna stavbna dediščina
	4	sakralno profana stavbna ded.
	5	memorialna dediščina
	6	vrtnoarhitekturna dediščina
	7	naselbinska dediščina
	11	kulturna krajina
	12	zgodovinska krajina
	13	ostalo
kategorija		Kategorija varstvenega režima
	0	neznano
	1	razglasitev za spomenik
	2	varovanje v prostorskih aktih
	3	dokumentarno (arhivsko) varstvo
	4	ostalo
SDP		Razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena (SDP)
	SDP	enota je razglašena za SDP
	valor	enota je valorizirana za SDP (seznam)
opombe varstvo		Tip varstvenih usmeritev.
		<ul style="list-style-type: none"> – arheološka dediščina – stavbna dediščina – memorialna dediščina – vrtnoarhitekturna dediščina – naselbinska dediščina – kulturna krajina – zgodovinska krajina – ostalo
opombe status		Opomba glede statusa oz. stanja enote.
	degradirano	Enota je degradirana, v teku je izbris oz. sprememba kategorije režima v RKD.
	prost. nepomembno	Enota prostorsko ni pomembna.

z.št.	EŠD	Ime	Tip	Kateg orija	SDP	Opombe_varstvo	Opombe _status
1.	3643	Barbana - Cerkev Marijinega rojstva	3	2		stavbna dediščina	
2.	4749	Belo v Brdih - Arheološko območje Zagrad	1	1		arheološka dediščina	
3.	3561	Biljana - Cerkev sv. Mihaela	3	1	valor	stavbna dediščina	
4.	10241	Biljana - Dvorec Biljana 37, 38	2	2		stavbna dediščina	
5.	16070	Biljana - Vas	7	2		naselbinska dediščina	
6.	320009	Brdice pri Kožbani - Spominsko obeležje NOB	5	2		memorialna dediščina	
7.	23280	Brdice pri Kožbani - Šola	2	2		stavbna dediščina	
8.	25335	Breg pri Golem Brdu - Domačija Breg pri Golem Brdu 1	2	2		stavbna dediščina	
9.	320066	Brestje - Ruševine cerkve sv. Primoža z grobiščem	1	2		arheološka dediščina, stavbna dediščina	
10.	4755	Brezovk - Domačija Brezovk 10	2	1		stavbna dediščina	
11.	4753	Brezovk - Domačija Brezovk 7	2	1		stavbna dediščina	
12.	4754	Brezovk - Domačija Brezovk 8	2	1		stavbna dediščina	
13.	23313	Brezovk - Zaselek Dolenji Brezovk	7	2		naselbinska dediščina	
14.	23324	Ceglo - Arheološko najdišče Mrtvica	1	2		arheološka dediščina	
15.	4882	Ceglo - Dvorec	2	1		stavbna dediščina, vrtnoarhitekturna dediščina	
16.	23536	Ceglo - Rimskodobno grobišče Merišče	1	2		arheološka dediščina	
17.	99	Dobrovo - Grad Dobrovo	2	1	valor	stavbna dediščina, vrtnoarhitekturna dediščina	
18.	25336	Dobrovo - Niz domačij Grajska 5, 7 in 9	2	2		stavbna dediščina	
19.	320010	Dobrovo - Spomenik Alojzu Gradniku	5	2		memorialna dediščina	
20.	24469	Dobrovo - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
21.	3607	Dolnje Cerovo - Cerkev sv. Lenarta	3	1		stavbna dediščina	
22.	25337	Dolnje Cerovo - Niz domačij Dolnje Cerovo 36, 36a in 37	2	2		stavbna dediščina	
23.	25338	Dolnje Cerovo - Stavbni niz Dolnje Cerovo 10-15	2	2		stavbna dediščina	
24.	25323	Drnovk - Domačija Drnovk 10	2	2		stavbna dediščina	
25.	25324	Drnovk - Domačija Drnovk 11	2	2		stavbna dediščina	
26.	4757	Drnovk - Hiša Drnovk 8 in 9	2	1		stavbna dediščina	
27.	320012	Drnovk - Spomenik slovenskemu taboru	5	2		memorialna dediščina	
28.	3642	Fojana - Cerkev sv. Duha	3	2		stavbna dediščina	
29.	3641	Fojana - Cerkev sv. Florijana	3	1		stavbna dediščina	
30.	320013	Fojana - Spominsko obeležje NOB	5	2		memorialna dediščina	

z.št.	EŠD	Ime	Tip	Kateg orija	SDP	Opombe_varstvo	Opombe _status
31.	22048	Fojana - Znamenje	3	2		stavbna dediščina	
32.	4743	Golo Brdo v Brdih - Arheološko najdišče Sv. Marija na Jezeru	1	1	valor	arheološka dediščina	
33.	3796	Golo Brdo v Brdih - Cerkev Device Marije	3	2		stavbna dediščina	
34.	25325	Golo Brdo v Brdih - Hiša pri domačiji Golo Brdo 12	2	2		stavbna dediščina	
35.	4876	Gonjače - Spomenik padlim borcem in žrtvam	5	1		memorialna dediščina	
36.	3606	Gornje Cerovo - Cerkev sv. Nikolaja	3	1		stavbna dediščina	
37.	320014	Gornje Cerovo - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
38.	3662	Gradno - Cerkev sv. Jurija	3	1		stavbna dediščina	
39.	25326	Gradno - Domačiji Gradno 3 in 3a	2	2		stavbna dediščina	
40.	4835	Hlevnik - Kamniti most	2	1		stavbna dediščina	
41.	320015	Hlevnik - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
42.	17310	Hlevnik - Znamenje	3	2		stavbna dediščina	
43.	4046	Hruševlje - Cerkev sv. Marjete	3	1		stavbna dediščina	
44.	23279	Hruševlje - Šola	2	2		stavbna dediščina	
45.	17311	Hum v Brdih - Znamenje	3	2		stavbna dediščina	
46.	16071	Imenje - Del vasi Dolenji konec	7	2		naselbinska dediščina	
47.	3762	Kojsko - Cerkev Device Marije vnebovzete	3	1	valor	stavbna dediščina	
48.	50	Kojsko - Cerkev sv. Križa	3	1	valor	stavbna dediščina	
49.	9180	Kojsko - Graščina	2	2		stavbna dediščina, vrtnoarhitekturna dediščina	
50.	27837	Kojsko - Spomenik Srečku Kumarju	5	2		memorialna dediščina	
51.	4758	Kozana - Ambient hiš Kozana 68, 69, 70, 71	2	1		stavbna dediščina	
52.	3793	Kozana - Cerkev sv. Hieronima	3	1		stavbna dediščina	
53.	4886	Kozana - Poslopje pri hiši Kozana 50	2	1		stavbna dediščina	
54.	320017	Kozana - Spomenik NOB I.	5	2		memorialna dediščina	
55.	320018	Kozana - Spomenik NOB II.	5	2		memorialna dediščina	
56.	16073	Kozana - Vas	7	2		naselbinska dediščina	
57.	4739	Kozarno - Arheološko območje Zagrad	1	1		arheološka dediščina	
58.	21176	Kozarno - Domačija Kozarno 1 in 2	2	2		stavbna dediščina	
59.	23654	Kožbana - Arheološko območje sv. Jurij	1	2		arheološka dediščina	
60.	3794	Kožbana - Cerkev sv. Jurija	3	1		stavbna dediščina	
61.	23277	Kožbana - Spominski park NOB	5	2		memorialna dediščina	
62.	3663	Krasno - Cerkev sv. Marije Magdalene	3	1		stavbna dediščina	

z.št.	EŠD	Ime	Tip	Kateg orija	SDP	Opombe_varstvo	Opombe _status
63.	16074	Krasno - Vas	7	2		naselbinska dediščina	
64.	3843	Medana - Cerkev Marije vnebovzete	3	1		stavbna dediščina	
65.	9142	Medana - Domačija Medana 51	5	1		memorialna dediščina	
66.	24274	Medana - Kapelica	3	2		stavbna dediščina	
67.	320020	Medana - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
68.	320019	Medana - Spominsko obeležje NOB	5	2		memorialna dediščina	
69.	16075	Medana - Vas	7	2		naselbinska dediščina	
70.	23538	Neblo - Arheološko najdišče Borg	1	2		arheološka dediščina	
71.	4047	Neblo - Cerkev sv. Nikolaja	3	1		stavbna dediščina	
72.	320071	Nozno - Arheološko območje sv. Peter in Pavel	1	2		arheološka dediščina	
73.	3664	Nozno - Cerkev sv. Petra in Pavla	3	1		stavbna dediščina	
74.	25327	Plešivo - Domačija Plešivo 7 in 8	2	2		stavbna dediščina	
75.	16176	Plešivo - Stražarski stolp	2	1		stavbna dediščina	
76.	23278	Plešivo - Šola	2	2		stavbna dediščina	
77.	3925	Podsabotin - Cerkev sv. Nikolaja	3	2		stavbna dediščina	
78.	25328	Podsabotin - Hiša Podsabotin 26	2	2		stavbna dediščina	
79.	320022	Podsabotin - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
80.	3926	Podsena - Cerkev sv. Lovrenca	3	1		stavbna dediščina	
81.	25329	Pristavo - Domačija Pristavo 4	2	2		stavbna dediščina	
82.	17312	Pristavo - Znamenje	3	2		stavbna dediščina	
83.	4849	Sabotin - Spomenik iz prve svetovne vojne I	5	1		memorialna dediščina	
84.	27836	Sabotin - Spomenik iz prve svetovne vojne II	5	2		memorialna dediščina	
85.	310483	Sabotin - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
86.	15446	Sabotin - Zgodovinsko območje prve svetovne vojne	12	2		zgodovinska krajina	
87.	3797	Senik - Cerkev sv. Marije Magdalene	3	2		stavbna dediščina	
88.	25330	Senik - Domačija Senik 4	2	2		stavbna dediščina	
89.	9177	Slapnik - Domačija Slapnik 4	2	2		stavbna dediščina	
90.	4760	Slapnik - Vas	7	1		naselbinska dediščina	
91.	27008	Slavče - Znamenje	3	2		stavbna dediščina	
92.	3562	Snežeče - Cerkev Marije Snežne	3	2		stavbna dediščina	
93.	4045	Šlovrenc - Cerkev sv. Lovrenca	3	1		stavbna dediščina	
94.	26686	Šlovrenc - Znamenje	3	2		stavbna dediščina	
95.	4051	Šmartno v Brdih - Cerkev sv. Martina	3	2		stavbna dediščina	

z.št.	EŠD	Ime	Tip	Kateg orija	SDP	Opombe_varstvo	Opombe _status
96.	753	Šmartno v Brdih - Vas	7	1	valor	naselbinska dediščina, stavbna dediščina	
97.	4095	Vedrijan - Cerkev sv. Vida	3	1		stavbna dediščina	
98.	26700	Vedrijan - Kapelica	3	2		stavbna dediščina	
99.	16076	Vedrijan - Vas	7	2		naselbinska dediščina	
100.	26685	Vedrijan - Znamenje	3	2		stavbna dediščina	
101.	4108	Vipolže - Cerkev sv. Egidija	3	1		stavbna dediščina	
102.	25332	Vipolže - Domačija Vipolže 53	2	2		stavbna dediščina	
103.	25331	Vipolže - Hiša Vipolže 50	2	2		stavbna dediščina	
104.	820	Vipolže - Vila Vipolže	2	1	SDP	stavbna dediščina, vrtnoarhitekturna dediščina	
105.	26701	Vipolže - Znamenje	3	2		stavbna dediščina	
106.	24476	Višnjevnik - Spominsko znamenje NOB	5	2		memorialna dediščina	
107.	4052	Vrhovlje pri Kojsem - Cerkev Device Marije	3	1		stavbna dediščina	
108.	320023	Vrhovlje pri Kojsem - Spomenik NOB I.	5	2		memorialna dediščina	
109.	320024	Vrhovlje pri Kojsem - Spomenik NOB II.	5	2		memorialna dediščina	
110.	3795	Vrhovlje pri Kožbani - Cerkev sv. Andreja	3	1		stavbna dediščina	
111.	25333	Vrhovlje pri Kožbani - Domačija Vrhovlje pri Kožbani 4	2	2		stavbna dediščina	
112.	25334	Zali Breg - Domačija Zali Breg 4	2	2		stavbna dediščina	
113.	26170	Zali Breg - Portal z vhodno lopo hiše Zali Breg 3	2	2		stavbna dediščina	